

Դ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 8, Յուլիս 2021

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

«ՊԱՏՈՒԷ՛ ՀԱՅՐԴ ՈՒ ՄԱՅՐԴ»

Բոլորս ալ որդեգրուած զաւակներն ենք Անոր, որ ստեղծիչն է երկնքի ու երկրի: Այս ճշմարտութիւնը յաճախ շեշտաւորուեցաւ Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խօսքերուն մէջ, առաւել եւս հաստատուեցաւ, երբ մեզի սորվեցուց Տէրունական աղօթքը՝ «Հայր մեր»-ը, որպէսզի մենք մեզ երբեք որբ չզգանք, այլ գիտակցինք թէ՛ ամենակարող, ամենագոր, ամենագութ ու գուրգուրացող Հայր մը ունինք, որ մեր գոյութենէն իսկ առաջ հոգացած է մեր բոլոր կարիքները:

Անշուշտ, որ զաւակները պէտք է յարգեն իրենց ծնողները, եւ եթէ ծնողքը արժանի չէ յարգանքի, ապա ո՛վ է արժանի: Սակայն, մանուկը, որ կը ծնի, ո՛չ յարգանքի գիտակցութիւնն ունի եւ ո՛չ ալ պատկերացումը: Այդ գիտակցութիւնը կրնայ ձեռք ձգել տարիներու ընթացքին դաստիարակութեամբ: Անոր համար անհրաժեշտ է, որ տան մէջ յարգանքի ջերմ մթնոլորտ մը տիրէ. հայրը պէտք է յարգանքով վարուի իր կնոջ հետ եւ փոխադարձաբար՝ մայրը իր ամուսինին հետ: Միայն նման մթնոլորտի մէջ է, որ երեխաները հասակ կ'առնեն եւ կը մեծանան ու իրենց մէջ կարթննայ յարգանքի ազնիւ գաղափարը:

Ժամանակին ծնողները կը հրահանգէին, զաւակները կը լսէին ու կը հնազանդէին, սակայն այսօր ճիշտ չէ այդ ձեւի կիրառումը: Այսօր ծնողներուն ժամանակացոյցը որքան

ալ որ խճողուած ըլլայ, պէտք է անպայման ուշադրութիւն դարձնեն եւ լսեն իրենց զաւակներուն, երբ մանաւանդ անոնք արտայայտուիլ կուզեն: Ծնողներ յարգանքով պէտք է լուծեն իրենց տարաձայնութիւնները, փոխադա՛րձ զիջումով պէտք է ներդաշնակեն իրենց կեանքը, առանց մէկը միւսին վարկաբեկելու, համերաշխ մթնոլորտի մէջ ապրելու սիրով եւ երջանկութեամբ:

Ծնողները իրենց օրինակով եւ վերաբերմունքով միայն կրնան յարգանք սորվեցնել իրենց զաւակներուն: Իրենք եւս իրենց կարգին պէտք է յարգեն իրենց ծնողները, յարգանքով վարուին իրենց ազգականներուն եւ հարազատներուն հետ, ինչպէս նաեւ յարգանք տածեն մեր ազգային, մշակութային սովորութիւններուն եւ արժանութիւններուն նկատմամբ:

Եկէ՛ք հարց տանք մենք մեզի. ինչո՞ւ պէտք է յարգել ծնողները: Շատ պարզ է պատասխանը, որովհետեւ ինչ որ ենք, ինչ որ ունինք՝ իրենց կը պարտինք:

Դարձեալ հարց տանք. ի՞նչ կը շահին զաւակները իրենց ծնողները յարգելով: Առաջին, իրենց հօր կեանքի փորձառութենէն կը սորվին՝ ուղղամտութիւն, աշխատասիրութիւն, բնական ու սիրալիր յարաբերութիւն ստեղծելու օրէնքներ... իսկ մօր շօշափելի վերաբերմունքէն կը սորվին՝ սէր, հոգատարութիւն, ներողամտութիւն, բայց մանաւանդ ջերմութիւն...: Ահա ի՞նչ կը թելադրէ Առակաց գրքի հեղինակը. «Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ վախն է, բայց յիմարները իմաստութիւնն ու կրթութիւնը կ'անարգեն: Որդեա՛կ իմ, քու հօրդ խրատը մտի՛կ ըրէ ու քու մօրդ օրէնքը մի՛ մերժեր. քանզի անոնք քու գլուխդ շնորհաց պսակ եւ քու պարանոցիդ մանեակներ պիտի ըլլան» (Առ 1.7-9):

Զմոռնանք, ծնողներուն յարգելով՝ յարգած կ'ըլլանք Աստուծոյ պատուիրանը: Գիտենք, որ Տասը Պատուիրաններէն հինգերորդը կը թելադրէ յարգել ու պատուել ծնողները. «Պատուէ՛ քու հայրդ ու մայրդ, որպէսզի քու օրերդ երկար ըլլան այն երկրին վրայ, որ քու Տէր Աստուածդ կու տայ քեզի» (Ելք 20.12): Եթէ իբրեւ քրիստոնէաներ ընդունինք Յիսուս Քրիստոսը իբրեւ Փրկիչ, Անոր դաստիարակութիւնը՝ ուղեցոյց եւ Անոր ապրած կեանքը՝ օրինակ, այն ժամանակ կանդրադառնանք, որ Ան՝ բազմիցս փոխանցած է հնազանդութեան պատգամը, որ կընդգրկէ նաեւ յարգանքի գաղափարը: Այսպէս՝ Ան աներկբայօրէն հնազանդեցաւ Իր Հօր հրահանգին, մարդացաւ, յանձն առաւ Խաչի մահը, ընծայաբերեց Իր ամենաթանկը՝ կեանքը մարդոց փրկութիւնը ապահովելու համար:

Հետեւաբար, ՊԱՏՈՒԷ՛ՆՔ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐՆ ՈՒ ՄԱՅՐԵՐԸ, Աստուծոյ օրհնութեան արժանանալու համար եւ ո՛չ թէ անէծքին:

Բարգէն Արքեպիսկոպոս Զարեան

ԻՆՉ Է ԳՈՅՈՒԹԵԱՆՍ Ո՛Չ ԹԷ ՊԱՏՃԱՌԸ, ԱՅԼ՝ ՆՊԱՏԱԿԸ

**«Այս երրորդ տարին է, որ կու գամ թուզ քաղելու, բայց չեմ գտներ:
Ուստի կտրե՛ գայն, ինչու անիմաստ կերպով տեղ գրաւէ»
(Ղուկաս 13.7)**

Աւետարանական համարահատուածը, շատ իմաստալից եւ դաստիարակիչ առակի մը մասին կը խօսի, պատմուած Յիսուսի կողմէ, ուր կը յիշուի անպտուղ թզենիին մասին, եւ այդ թզենիի ծառը կը նմանցէ մարդուն եւ այս կեանքին, անհատի մը, որ կ'ապրի մարդոց մէջ, ընկերութեան մը մէջ եւ անորմէ պտղաբերութիւն եւ արդիւնաբերութիւն կը սպասուի:

Երբ նայինք բնութեան՝ Աստուծոյ հրաշագեղ ստեղծագործութեան, անոր մէջ շարժուն, յարաճուն ու զարգացող աշխարհ մը կը տեսնենք: Ամէն ինչ փոփոխական է, հինը տեղի կու տայ նորին, ծնունդը մահուան եւ մահը նոր ծնունդի ու շարունակականութեան:

Աշխարհոջակ գիտնական Նիւթըն մեզի կը յիշեցնէ, թէ այն արարածը, որ ստեղծուած է անշարժ մեքանիզմով, ինքնաբերաբար միշտ կը փորձէ անշարժ փնայ, իսկ այն արարածը, որ շարժելու մեքանիզմով ստեղծուած է, ինչպէս կենդանիները, մարդը, անոնք ալ իրենք իրենց բնական մղումով կը փորձեն շարժունակութեան մէջ մտնել, որովհետեւ այնպէս ստեղծուած են:

Շարժելու կարողականութիւնը կեանքի ցուցանիշն է եւ ստեղծագործելու գլխաւոր պատճառն ու ազդակը: Չորրեք տարեկան չարժի, ճահիճի կը վերածուի, մարդը եթէ չարժի ինքնաբերաբար վերջ դրած կըլլայ իր կեանքի նպատակին ու նաեւ անոր գոյութեան:

Կեանքի կենսունակութիւնը անոր շարայար շարժունակութեան մէջ է: Երեւակայէնք պահ մը երկրագունդը անշարժ պատկերացումով, այն ատեն երկրի վրայ ապրող արարածները, շարժուն թէ անշարժ, ոչնչութեան պիտի ենթարկուէին: Մարդ արարածն ալ, իր մէջ ունի շարժելու, աշխատելու եւ արդիւնաւորելու կարողականութիւնը: Մարդու շարժունակութիւնը նպատակ մը ունի իր մէջ, ըլլալու արդիւնաբեր եւ իրեն համար եւ շրջապատին համար: Ահա թէ ինչու, կրօնք, գիտութիւն, կենսաբանութիւն եւ իմաստասիրութիւն առիթ կընծայեն խոկալու կարգ մը վախճանաբանական (Telos) հարցերու մասին, օրինակ, ծնունդը մարդուն, ի՞նչու գոյութիւն ունինք, ի՞նչ է կեանքի նպատակը, Աստուած ի՞նչու ամէն ինչ ստեղծեց եւ մեզի տուաւ աշխատելու եւ այս երկիրը զարդարելու ու բարգաւաճելու կարողականութիւնը:

Այսօր գործիքներ կը շինենք, որպէսզի մեր գործին

մէջ օգտագործենք եւ մեր աշխատանքը իրագործենք ու նպատակին հասցնենք: Աստուած ալ մեզ ստեղծեց որպէս իր գործիքները, որպէսզի աշխատինք իր փառքին, իր կամքին ու իր նպատակներուն համար: Մարդ արարածը ինքնանպատակ եւ սահմանափակ եսակեղրոն գործիք մը եւ կամ արարչագործութիւն մը չէ, այլ՝ կոչում մը ունի, առաքելութիւն մը ունի, որպէս Աստուծոյ մշակը, յարատելելու, աշխատելու եւ պտղաբերելու ո՛չ միայն իրեն, այլ նաեւ՝ իր շրջապատին համար:

Շատ գեղեցիկ օրինակ է, Յիսուսի յիշած թզենիին առակը:

Թզենիի ծառը այս երկրի վրայ ապրող մարդը կը խորհրդանշէ, մարդ մը, որ իր արմատներով կապուած է այս երկրին, եւ սակայն անպտուղ եւ ինքնանպատակ կեանք մը կ'ապրի, աւելի կը սպառէ քան կ'արդիւնաբերէ: Յիսուս այսպիսիներուն անպիտան կը կոչէ, որոնք պիտանի արարածներ չեն, այլ պարզապէս ծուլութեան եւ թուլամորթութեան ճամբան բռնած, ո՛չ Աստուծոյ փառքին եւ ո՛չ ալ մարդկութեան բարիքին համար օգուտ կրնան ունենալ: Յիսուս կ'ըսէ, լաւ գիտցէք, եթէ ցորենի հատիկը չի մեռնի, իրեն համար միայն կայ, այսինքն գոյութիւն ունի միայն իրեն համար, բայց եթէ մեռնի՝ բազում արդիւնքներ կու տայ, «Եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ինքն միայն կայ, ապա եթէ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ»: (Յովհաննու 12. 24-25)

Ուրե՛մ, մարդը կոչուած է, հաւատքով, ճիգով ու սիրոյ նուիրումով համար աշխատելու, արդիւնաբերելու նպատակի մը համար, եւ այդ նպատակը՝ Աստուծոյ այս գեղեցիկ աշխարհը աճեցնելն ու ուրճացնելն է:

Ահա ժամանակն է այսօր, որ մեզմէ իւրաքանչիւրը իր անձին հարց տայ ու ըսէ, ո՞վ եմ եւ ի՞նչ է գոյութեանս ո՛չ թէ պատճառը, այլ նպատակն ու օգտակարութիւնը այս երկրին վրայ, այնքան ատեն, որ կ'ապրիմ ու կը շնչեմ:

«Աստուծոյ նոր ստեղծագործութիւնն ենք մենք, քանի Յիսուս Քրիստոսի միացած ենք. ստեղծուած՝ կատարելու համար այն բարի գործերը, որոնց համար Աստուած սկիզբէն մեզ պատրաստեց, որպէսզի անոնցմով լեցնենք մեր կեանքը»: (Եփեսացիս 2.10)

Վարդան Ծ. Վրդ. Թաշճեան

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆ

Գլուխ 8

- Բորոտին բժշկությունը Մր (8. 1-4)
- Հարիրապետի ծառային բժշկությունը Մր (8. 5-13)
- Բժշկություններ Կափառնայումի մէջ Մր (8. 14-22)
- Փոթորիկին հանդարտեցումը Մր (8. 23-27)
- Գերգեսացի դիւստարին բժշկությունը Մր (8. 28-34)

ՍԷՐԸ՝ ԳՈՐԾՈՎ ՄՏ (8. 1.34)

Մատթեոսի ութերորդ գլուխը ցոյց կու տայ մեզի աստուածային սէրը գործով ապացուցելու դասը: Այս գլուխը հրաշագործություններու գլուխ կարելի է անուանել: Եկէք, հետևինք այս գլուխի բովանդակութեան, իր ամբողջութեանը մէջ, ուր առկայ են եօթ հրաշագործ իրադարձություններ:

1. Բորոտի բժշկումը. Յիսուս կը դիպչի անհպելիին:

Բորոտին արգիլուած էր շփում ունենալ հասարակութեան հետ. արգիլուած էր անոր դպչիլ, նոյնիսկ մօտենալ, որ Օրէնքի խախտում կը նշանակէր: Այս բորոտի կեանքին մէջ մենք կը տեսնենք Աստուծոյ գութն ու կարեկցանքը, բայց մանաւանդ՝ սէրը:

2. Հարիրապետի ծառային բժշկությունը:

Հարիրապետը հեթանոս էր. ուղղափառ հրեաներու համար անընդունելի էր անոր ձեռք մեկնել: Հիւանդը կը ծառայէր օտար և նուաճող իշխանութեան. հետևաբար, ազգայնական հրեան պիտի ըսէր, որ ան ենթակայ է սպաննութեան և ոչ՝ օժանդակութեան: Ծառան ստրուկ է, և ստրուկը այլ բան չէ, եթէ ոչ իր մը: Այստեղ կը տեսնենք Աստուծոյ սէրը՝ ընդառաջ կ'երթայ օգնելու մարդու մը, գորբուրն ալ կ'ատէին, օգնելու ստրուկի մը, որ արգահատելի էր բոլորի կողմէ:

3. Պետրոսի գորբանջին բժշկությունը:

Հրաշքը տեղի կ'ունենայ համեստ հիւղակի մը մէջ: Չկայ գովազդ, չկայ սքանչացող կամ հիացած ամբոյխ, այլ միայն Յիսուսն ու

հիւանդին ընտանիքի անդամները: Այստեղ ականատես կը դառնանք Աստուծոյ անսահման սիրոյ, որ կը հեղի, երբ մարդիկ չկան, այլ միայն ընտանիքի նեղ շրջապատը:

4. Երեկոյեան Յիսուսի մօտ բերուած դիւստարներու բժշկությունը:

Իսկ այստեղ կը տեսնենք Աստուծոյ սիրոյ տիեզերականությունը՝ գործով. Յիսուսի համար ոչ ոք տհաճութիւն կը պատճառէ. Անոր համար ժամի սահմանափակում չկայ՝ գործի ժամ ըլլայ թէ՛ ոչ, և մարդիկ իր մօտ կրնան գալ ամէն ժամ, ստանալու աստուածային սիրոյ շնորհալի օգնությունը:

5. Օրէնսզէտի հակազդեցությունը:

Տպաւորութիւն կը ստեղծուի, որ այս հատուածը իր տեղը չէ, բայց այստեղ ևս հրաշագործութիւն է, այս անգամ անհատ մարդու կեանքին մէջ. ցանկացած օրէնսզէտի ցանկությունը՝ Քրիստոսին հետևելու, ինքնին հրաշք է, որ ձևով ան, կարծէք մոռցած է իր նուիրումը կամ հնազանդությունը օրէնքին: Ան Յիսուսի մէջ գտաւ ոչ թէ թշնամի, այլ բարեկամ, ոչ հակառակորդ, այլ ուսուցիչ: Ան Յիսուսի մէջ տեսաւ սքանչելագործութիւն, որ ուրիշ մարդու մէջ չէր տեսած երբևէ:

6. Փոթորիկի խաղաղեցում:

Յիսուս գործ ունի ծովու ալիքներու և փոթորիկի հետ, որոնք կը սպառնային խեղդել մարդիկը: Այստեղ ալ Աստուծոյ սէրը խաղաղութիւն և հանդարտութիւն կը բերէ ցնցուած և շփոթահար ու վախցած մարդոց:

7. Գերգեսացի դիւստարի բժշկությունը:

Հին ատեն մարդիկ կը հաւատային, որ ամէն հիւանդութիւն կու գայ դևերէն: Այստեղ կը տեսնենք աստուածային սիրոյ ուժն ու զօրութիւնը սատանայի զօրութեան դիմաց, կը տեսնենք ինչպէս Աստուծոյ բարութիւնը կը յաղթէ աշխարհի չար ոգիին, ինչպէս Աստուծոյ սէրը դէմ կ'երթայ սատանայի նիւթած չարիքին և չար կամեցողութեան:

Այստեղ կը տեսնենք սիրոյ բարութիւնը, որ յաղթանակած կը փրկէ մարդիկը, յաղթահարելով չարի ազդեցությունը, որ կը ձգտի կործանել մարդիկը:

ՃԱՆՉՆԱՆՔ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԸ

ԿԱՅԷՆ ԵՒ ԱՔԷԼ

Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւա կինը ու ան յղացաւ ու Կայէնը ծնաւ և ըսաւ. «Մարդ ստացայ Տիրոջմէն»: Եւ դարձեալ անոր Արել եղբայրը ծնաւ և Արել ոչխարներու հովիւ եղաւ, բայց Կայէն երկիրը կը մշակէր: Ժամանակ մը յետոյ Կայէն երկրի պտուղէն Տիրոջը ընծայ բերաւ: Եւ Արել ինք ալ ոչխարներուն անդրանիկներէն ու անոնց պարարտներէն բերաւ: Տէրը Արելին ու անոր ընծային նայեցաւ, Բայց Կայէնին ու անոր ընծային չնայեցաւ: Ուստի Կայէն խիստ բարկացաւ ու երեսը կախեց: Եւ Տէրը Կայէնին ըսաւ. «Ինչո՞ւ բարկացար ու ինչո՞ւ երեսդ կախեցիր. Եթէ աղէկ ընես, ընդունելի չըլլար: Եթէ աղէկ չընես, մեղքը դրանք քով պառկած է և անհկա քեզի պիտի հնազանդի ու դուն անոր պիտի իշխես»:

Կայէն իր Արել եղբորը հետ խօսեցաւ ու երբ անոնք դաշտն էին, Կայէն իր Արել եղբորը վրայ ելաւ ու սպաննեց զանհկա: Տէրը Կայէնին ըսաւ. «Ո՞ր է քու եղբայրդ Արելը»: Անհկա ըսաւ. «Չեմ գիտեր, միթէ ես իմ եղբորս պահապանն եմ»: Տէրը ըսաւ. «Ի՞նչ ըրիր, քու եղբորդ արեան ձայնը գետնէն ինծի կը բողոքէ: Դուն անիծեալ ես երկրէն, որ իր բերանը բացաւ եղբորդ արիւնը քու ձեռքէդ ընդունելու: Երբ երկիրը մշակես, այսուհետև իր արդիւնքը պիտի չտայ քեզի, երկրի մէջ աստանդական ու թափառական ըլլաս»:

ՆՈՅ

Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ տապանին մէջ եղած բոլոր գազանները ու բոլոր անասունները: Աստուած երկրի վրայ հով մը բերաւ ու ջուրերը նուազեցան: Նաև անդունդին աղբիւրները ու երկնքի պատուհանները զոցուեցան և երկնքի անձրևը կտրեցաւ: Ու երթալով ջուրերը երկրի վրայէն քաշուեցան ու հարիւր յիսուն օրէն ետքը ջուրերը քիչցան: Եօթներորդ ամսուն, ամսուան տասնըօթներորդ օրը, տապանը Արարատ լեռներուն վրայ նստաւ:

Նոյի կեանքին վեց հարիւրմէկերորդ տարուան առաջին ամսուան առաջին օրը, ջուրերը երկրին վրայէն ցամքեցան: Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ և ահա երկրին երեսը ցամքեր էր: Ու երկրորդ ամսուն՝ ամսուան քսանըօթներորդ օրը երկիրը չորցաւ:

Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու ըսաւ. «Տապանէն դուրս ելիր դուն ու քու կինդ և քու որդիներդ և քու որդիներուդ կիները քեզի հետ: Քեզի հետ եղող ամէն կենդանի ամէն մարմինէ՝ թէ՛ թռչունները, թէ՛ անասունները և թէ՛ երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները քեզի հետ հանէ, որպէս զի երկրի վրայ բազմանան ու երկրի վրայ աճին ու շատնան»: Նոյ ու իր որդիները և իր կինը և իր որդիներուն կիները իրեն հետ ելան:

Նոյին որդիները, որոնք տապանէն ելան, Սէմ, Քամ ու Յաբեթ էին: Եւ Քամ Քանանի հայրն էր: Այս երեքը Նոյի որդիներն էին և ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցան:

Նոյ առաջին երկրագործն էր: Այգի տնկեց: Գինիէն խմեց ու գինովցաւ: